

Bogumiła Urban
Wyższa Szkoła Bankowa w Poznaniu
Wydziału Zamiejscowego w Chorzowie

**Większe umiejętności zawodowe
poprzez ustawiczne kształcenie dorosłych
(Helsinki, 17–21 października 2011)
Wyjazd studyjny**

Słowa kluczowe: *ustawiczne kształcenie dorosłych, wyjazdy zagraniczne,*

W dniach od 17 do 21 października 2011 r. w Helsinkach odbyła się wizyta studyjna pod hasłem „Większe umiejętności zawodowe poprzez ustawiczne kształcenie dorosłych” (ang. „Better working skills through lifelong adult education”). Organizatorem był Institute for Continuing Education PALMENIA, będący częścią University of Helsinki. Wizyta realizowana była pod auspicjami programu CEDEFOP Europejskie Centrum Rozwoju Kształcenia Zawodowego (ang. European Centre for Development of Vocational Training). CEDEFOP jest jednym z programów europejskich mającym na celu podnoszenie jakości kształcenia zawodowego osób dorosłych. Cel ten realizuje się podczas kilkudniowych spotkań w małych grupkach specjalistów z różnych krajów europejskich, pracujących w podobnych obszarach edukacji. Uczestniczyłam w tym projekcie jako Dyrektor Biblioteki Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu Wydziału Zamiejscowego w Chorzowie. Moim osobistym dodatkowym celem było zaznajomienie się z fińskim bibliotekarstwem, powszechnie uznawanym za jedno z najlepszych na świecie.

W gronie uczestników wizyty były przedstawicielki i przedstawiciele dziewięciu krajów: Austrii, Belgii, Czech, Grecji, Hiszpanii, Polski, Portugalii, Rumunii i Turcji oraz kraju gospodarzy — Finlandii. Językiem roboczym był język angielski. Cykl spotkań rozpoczął się w wieczór poprzedzający oficjalną inaugurację projektu, w czasie nieformalnego powitania, podczas którego każdy z uczestników przedstawiał swoją sylwetkę zawodową i oczekiwania wobec wizyty. Zasadnicza część projektu składała się z ośmiu wykładów na temat fińskiego systemu edukacji, które odbywały się w Narodowej Radzie ds. Edukacji, w Centrum Rozwoju Ekonomicznego, Transportu i Środowiska, w Instytucie Edukacji Dorosłych oraz na Uniwersytecie w Helsinkach i na Uniwersytecie Metropolia.

Jako dyrektor biblioteki akademickiej dodatkowo interesowało mnie poznanie działalności fińskich księżnic. Byłam z wizytą w Fińskiej Bibliotece Narodowej, kilku agendach Biblioteki Uniwersytetu Helsińskiego (sieć Biblioteki jest rozproszona w całych Helsinkach), Bibliotece Uniwersytetu Technologii w Espoo-Otaniemi oraz w Bibliotece Instytutowej w Palmenii.

W trakcie wizyty studyjnej uczestnicy prezentowali narodowe systemy edukacji dorosłych. Dzięki temu poznaliśmy podobieństwa i różnice w podejściu do kształcenia dorosłych w różnych krajach europejskich, spieraliśmy się o priorytety w edukacji, narzędzia i metody pracy, dzieliliśmy się dobrymi praktykami. Omówiliśmy także wiele trudności występujących w poszczególnych krajach, a wpływających na sytuację w edukacji: w Grecji są to problemy ekonomiczne, w Turcji i Portugalii — problemy z imigrantami, w Belgii — problemy z utrzymaniem jedności kraju, w Polsce, Finlandii i Czechach — niż demograficzny, a w Hiszpanii — wysoki poziom bezrobocia. Moje szczególne zainteresowanie budziła kwestia, w jaki sposób w każdym z tych krajów biblioteki akademickie realizują swoje zadania, jak rozwijają się zasoby i usługi biblioteczne oraz na jakie kłopoty natykają się bibliotekarze w trudnych czasach kryzysu ekonomicznego. Ważnym dla mnie aspektem było również podnoszenie kompetencji zawodowych bibliotekarzy.

W trakcie projektu odbywały się rozmowy na tematy omawiane podczas wykładów i prezentacji. Wśród wszystkich uczestników spotkania dominowało przekonanie, że fiński system edukacji nie ma sobie równych wśród państw uczestników projektu. W Finlandii 49% społeczeństwa ma wyższe wykształcenie. Kraj ten eksportuje na cały świat myśl techniczną i edukację na najwyższym poziomie. Źródłem fińskiego sukcesu jest nie tylko bezpłatność usług edukacyjnych na wszystkich szczeblach (od opieki żłobkowej i przedszkolnej po uniwersytety) oraz niewielka odpłatność kursów podnoszących kwalifikacje, przygotowujących do zawodu lub hobbistycznych, ale też mentalność społeczeństwa fińskiego, upatrującego w edukacji nie tylko szanse na lepszą pracę i płacę, ale traktującym wiedzę jako wartość autoteliczną.

Program projektu „Większe umiejętności zawodowe poprzez ustawiczne kształcenie dorosłych” uzupełniły wizyty w Muzeum Narodowym oraz w Operze Narodowej w Helsinkach. Dzięki temu członkowie projektu mieli okazję poznać kulturę Finlandii.

Ogólne wnioski z prac grupy podczas projektu:

1. Fiński system kształcenia dorosłych jako element całościowego systemu edukacji jest jednym z najlepszych na świecie, najefektywniej przygotowuje do pracy i życia we współczesnym społeczeństwie.
2. Finlandia dzięki wysokiemu wskaźnikowi PKB per capita może sobie pozwolić na bezpłatną lub płatną w bardzo niewielkim stopniu edukację na wszystkich poziomach. Niestety, kraje o niższym dochodzie narodowym nie mogą powielić tych rozwiązań.
3. Źródłem sukcesu Finlandii w zakresie kształcenia jest nie tylko bezpłatność usług edukacyjnych, lecz również mentalność Finów, którzy w ustawicznej nauce i kształceniu realizują swój model życiowy, traktując edukację nie tylko jako drogę do sukcesu zawodowego, awansu i wysokich uposażeń, ale także jako drogę do lepszego, bardziej świadomego życia osobistego w rodzinie.
4. Znaczenie systemu edukacji dorosłych w Europie będzie ustawicznie rosnąć. Przyczynia się do tego kilka czynników: starzenie się wielu europejskich społeczeństw, bezrobocie w niektórych profesjach, brak wykwalifikowanej kadry w innych zawodach, dynamiczny rozwój nowych technologii, konieczność skłonienia imigrantów do asymilacji z krajem gospodarza, globalna konkurencja, zwłaszcza z nowymi potęgami gospodarczymi świata.

Wyjazd do Finlandii w ramach programu CEDEFOP był bardzo owocny, program był dobrze przygotowany, zrównoważony pod względem treści i form pracy.

Wizyta studyjna w Helsinkach utwierdziła mnie w przekonaniu, że biblioteka akademicka jest niezwykle ważnym ogniwem w każdym systemie edukacyjnym, który stawia sobie za cel kształtowanie społeczeństwa opartego na wiedzy.

Fot. 1. Wizyta w National Board of Education w Helsinkach. Fot. Bogumiła Urban.

Fot. 2. Podczas zajęć na Uniwersytecie Helsińskim, w Instytucie Palenia. Fot. Bogumiła Urban.

*Fot. 3. Uczestnicy wyjazdu szkoleniowego przed wejściem do Uniwersytetu Metropolia w Helsinkach.
Fot. Bogumiła Urban.*

Fot. 4. Wykład w Amiedu - największej fińskiej instytucji szkoleniowej. Fot. Bogumiła Urban.

Urban, B. Większe umiejętności zawodowe poprzez ustawiczne kształcenie dorosłych (Helsinki, 17–21 października 2011) Wyjazd studyjny. W: *Biuletyn EBIB* [online] 2012, nr 2 (129), *Koniec 2.0?* [Dostęp: 20.03.2012] Dostępny w World Wide Web:
http://www.nowyebib.info/images/stories/numery/129/129_urban.pdf. ISSN 1507-7187.